POLITICA EDITORIALĂ ÎN ŞTIRI A POSTULUI *JURNAL TV*

Cristina POHILENCO, Facultatea de Jurnalism şi Ştiinţe ale Comunicării

An editorial policy is indispensable for a TV station, because it should provide editors and journalists with guidance on how to handle the media content on the basis of its objective and mission and of the demands of its target audience. This thesis focuses on the Jurnal TV's editorial guidelines in news, the way these have been created and how these are fulfilled. Jurnal TV wants to be the gold standard in all it does, whether this is in the provision of information, education or entertainment. Nowadays, TV is playing an important role in our day to day life. Therefore, the public expects the information

they receive from Jurnal TV to be authoritative and the editorial policies accordingly place great stress on standards of fairness, accuracy and impartiality.

Scopul primordial al oricărei televiziuni, în jurul căruia aceasta îşi organizează întreaga activitate, este de a fi pe placul publicului telespectator, de a-i satisface cât mai deplin interesele şi necesităţile. Acestor obiective se subordonează întregul sistem de organizare şi funcţionare a unei instituţii mass-media, în primul rând, politica sa editorială.

Conceptul de politică editorială reprezintă ansamblul normelor specifice care reglementează raporturile dintre patron, management, editori, jurnalişti şi consumatori în cadrul activităţii unei societăţi mass-media, cu privire la conţinutul produselor mediatice. Politica editorială a unei instituţii media are la bază un sistem coerent de principii, valori şi factori ce servesc drept puncte de reper, în temeiul cărora pot fi luate anumite decizii, asigurând că acestea vor contribui la realizarea obiectivelor organizaţiei respective. Impactul produsului mediatic asupra vieţii publice şi a celei private, în bună parte este determinat de politicile promovate de entitatea media. Astfel, investigarea politicilor editoriale este o sarcină ştiinţifică actuală, în contextul în care în Republica Moldova nu există o conceptualizare exactă a acestora, excepţie fiind teza de Doctor: *Politici editoriale ale TV Moldova 1*, semnată de B. Parfentiev.

Din totalitatea de factori ce influenţează elaborarea şi promovarea politicilor editoriale, se evidenţiază impactul factorului politic, social şi cultural. Conţinutul de programe nu poate fi în afara relaţiilor de putere. Or, activitatea actorilor din sfera politicului, monitorizarea ei este în vârful intereselor publicului larg. Instituţiile media urmează să tragă o linie între a face politizare şi partizanat. Factorul social ce influenţează politicile editoriale trebuie să răspundă unor cerinţe şi aspiraţii ale cetăţenilor şi comunităţilor, astfel politicile vor exercita o influenţă asupra vieţii sociale, asupra acţiunilor şi comportamentului indivizilor şi grupurilor. Într-o ţară preponderent săracă, o instituţie media nu poate excela doar cu materiale care prezintă produse de lux, greu accesibile pentru majoritatea publicului, ci trebuie să stabilească un echilibru între aceste aspecte şi realitate, pentru a nu irita constant publicul. Un alt factor important în elaborarea politicilor editoriale este cel cultural, care are rolul de a transmite valori şi modele de formare a gândirii şi a comportamentului poporului şi comunităţii. Politicile editoriale ale mass-media publice diferă radical de cele caracteristice mass-mediei private în ceea ce priveşte poziţia juridico-administrativă, modul de finanţare, conţinutul programelor, profilul audienţelor.

Jurnal TV este un post de televiziune privat, iar figura centrală a televiziunii private este investitorul. El stabileşte profilul, tematicile şi politicile editoriale ale televiziunii, el conturează scopurile performante

pentru echipa managerială care se reduc la obținerea profitului. Lansată în 2010, *Jurnal TV* a fost concepută ca prima televiziune de ştiri din țară, ca mai apoi, din 5 martie 2011, să devină o televiziune generalistă. Odată cu schimbarea statutului postului TV, notorietatea jurnalelor de ştiri a fost diminuată, politica editorială a postului fiind axată nu doar pe domeniul ştirist. Schimbările realizate în politica editorială a postului au fost motivate de nevoia de a se adapta necesităților publicului, care nu era pregătit pentru a face față celor două televiziuni de ştiri (*Jurnal TV* şi *Publika TV*), deschise aproximativ în acelaşi timp. Codurile de principii şi valori editoriale ale ştirilor *Jurnal TV* urmăresc stabilirea unui echilibru între libertatea de exprimare şi de informare, pe de o parte, şi de responsabilitate, pe de altă parte. Principiile care conturează politicile editoriale ale ştirilor acestui post de televiziune sunt: principiul garantării libertății de exprimare, principiul independenței editoriale, principiul autonomiei editoriale, pluralismul conținuturilor, diversitatea, echilibrul, principiul imparțialității, neutralitatea şi obiectivitatea. Printre principalele valori editoriale promovate de *Jurnal TV* se evidențiază corectitudinea, integritatea editorială, confidențialitatea, responsabilitatea, respectul pentru viața privată, prevenirea cazurilor de ofensă, protejarea copiilor şi tinerilor. Astfel, *Jurnal TV* are misiunea de a acoperi necesitățile informative, educative şi de divertisment ale diferitor categorii de cetățeni, să creeze valori spirituale importante pentru societate, să contribuie la dezvoltarea conştiinței civice, să informeze imparțial, echidistant şi pluralist societatea.

Înfăptuind o analiză a datelor monitorizării politicilor editoriale în ştirile *Jurnal TV*, am constatat că postul preferă să facă referință, în mare parte, la evenimentele conflictuale, senzaționale, şi nu la cele cotidiene. Din anul 2012, cuantumul lor în programele de ştiri a crescut vertiginos, ca urmare a schimbării conducerii Departamentului Ştiri. Rezultatele monitorizării sugerează că la *Jurnal TV* predomină tendința de a arăta cele mai sumbre aspecte ale societății: omoruri, accidente, violuri etc. În anul 2012, anume ştirile cu subiecte morbide s-au plasat la începutul buletinelor de ştiri. În urma analizelor buletinelor de ştiri de la *Jurnal TV*, am descoperit că în data de 3 aprilie 2012, majoritatea ştirilor au avut această tematică. Asemenea titluri au putut fi vizionate în Jurnalul de la ora 19.00: „*Copil violat până la moarte”*, „*A murit cu zile”, „Omorât şi îngropat de copii”* etc. În luna ianuarie 2013, au fost depistate 21 de ştiri de acest gen.

În urma monitorizării ştirilor *Jurnal TV*, am constatat că politica editorială a ştirilor a asigurat, în mare măsură, respectarea principiului pluralismului politic, deviind doar în situații de conflict. În timpul alegerilor locale generale din 5 şi 19 iunie 2011, materialele informative au înclinat spre susținerea candidatului din partea Partidului Liberal (PL), fiind în neconcordanță cu

valorile politicii editoriale. Conform Raportului de monitorizare efectuat de Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA), în perioada 7-19 iunie 2011, în cadrul emisiunilor informative ale postului *Jurnal TV,* cel mai mediatizat candidat la funcţia de primar al mun. Chişinău a fost D. Chirtoacă (PL), care a beneficiat de 60,8%, fiind reflectat într-o postură neutră şi pozitivă. Candidatul PCRM, Ig. Dodon a fost mediatizat într-o lumină preponderent neutră şi pe alocuri negativă, obţinând o cotă de 39,2% din timpul total de emisie, consacrat reflectării campaniei electorale. Datele statistice privind volumul de timp dedicat concurenților, modul în care concurenții sunt reflectați de instituțiile audiovizuale, analiza reflectării părtinitoare, amploarea şi calitatea campaniilor de educare a alegătorilor servesc ca bază pentru analize. Fără doar şi poate, există unele materiale informative care nu respectă politica editorială a postului şi nici legislația în vigoare. De exemplu, conform *Raportului de Monitorizare a realizării planului de acțiune pentru implementarea programului național de asigurare a egalității pe gen* pe anii 2010-2015, la 7 mai 2012, în adresa CCA a parvenit o sesizare din partea Consiliului de Presă referitoare la plângerea unei persoane, privind difuzarea de către *Jurnal TV,* pe data 9 aprilie 2012, a unui reportaj care i-a prejudiciat imaginea, denigrând-o şi aducându-i acuzații nefondate. CCA a examinat reportajul nominalizat şi a atestat că materialul difuzat de către *Jurnal TV* a prejudiciat demnitatea ființei umane şi a încălcat prevederile art.7(4) lit. a) şi b) din Codul audiovizualului.

În baza cercetărilor efectuate am sesizat faptul că ştirile postului *Jurnal TV* respectă, în mare parte, principiile şi valorile editoriale promovate, fiind însă influențate de realitatea politică, economică şi socială care ne înconjoară. Dat fiind faptul că în ultimii 10 ani în Republica Moldova au apărut mai multe posturi de televiziune, caracterul aplicativ al acestei lucrări este scos în lumină de contextul în care studierea politicilor editoriale este foarte importantă, reprezentând filosofia activității unei instituții mediatice.

Referințe:

1. ANGHELI-ZAICENCO, N. *Ghid mass-media din Republica Moldova*. Chişinău: Centrul Independent de Jurnalism, 2008. ISBN 978-9975-9899-9-5.
2. BÂRGĂOANU, A. *Tirania actualității – o introducere în istoria şi teoria ştirilor*. București: Tritonic, 2006. ISBN (10) 973-733-114-1.
3. DUMBRĂVEANU, A., ȚURCANU, D., PARFENTIEV, B. *Televiziunea de actualități*. Chişinău: CEP USM, 2010. ISBN 978-9975-70-932-3.
4. PARFENTIEV, B. Politici Editoriale ale TV Moldova 1. În: *Autoreferat al tezei de doctor în ştiințe istorice,* 2010.
5. ŞANDRU, D., BOCANCEA, S. *Mass-media şi democrația în România postcomunistă*. Iaşi: Institutul European, 2011. ISBN 978-973-611-785-5.
6. CONSILIUL COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI. *Codul de conduită al radiodifuzorilor.* Ordin nr.127 din 26.12.2007.